[illegible]

اللهم العن اول ظالم
العنهم جميعا
اللهم ظلم الحسين

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله صلوات يا ارحم الراحمين

بسم الله الرحمن الرحيم

يا من هو اقرب الى من حبل الوريد يا من يحول

بين

بين المرء وقلبه يا من هو بالمنظر الاعلى يا من ليس
كمثله شئ وهو السميع البصير يا اجود من اعطى
ويا خير من سئل ويا من ارحم من استرحم يا واحد
يا احد يا صمد يا من لم يلد ولم يولد ولم يكن له
كفوا احد يا من لم يتخذ صاحبة ولا ولدا يا من
يفعل ما يشاء ويحكم ما يريد ويقضي ما يحب
يا من يحول بين المرء وقلبه يا من هو بالمنظر الا
على يا من ليس كمثله شئ وهو السميع البصير

اللهم اوسع علي من رزقك الحلال ما اكف به و
وجهي واودي به عني اماناتي واصل به رحمي
ويكون عونا لي على الحج والعمرة صل على محمد و آله

وبالحق انزلناه وبالحق نزل وما ارسلناك
الا مبشرا ونذيرا

بسم الله الرحمن الرحيم

اللهم ان رسولك الصادق المصدق الا
مين صلى الله عليه واله قال انك قلت و

وقولك الحق تباركت وتعاليت ما ترددت
في شيء انا فاعله كترددي في قبض روح عبدك
المؤمن يكره الموت واكره مساءته اللهم فصل
على محمد وال محمد وعجل لوليك الفرج والعا فيه
والنصر ولا تسؤني في نفسي ولا في احد من
احبتي واصدقائي اللهم اني ضعيف واعدائي
اقوياء وانت الاقوى فقني شرهم واغنني
عليهم بقوتك يا قوي وصلى الله على محمد و آله
اجمعين

لا اله الا هو الحق المبين

بسم الله الرحمن الرحيم

يا الله يا الله يا الله اسئلك بحق من حقه
عليك عظيم ان تصلي على محمد وآل محمد وان
ترزقني العمل بما علمتني من معرفة حقك وان
تبسط علي ما حظرت من رزقك اللهم
ان كان رزقي في السماء فانزله وان كان
في الارض فاظهره وان كان بعيدا فقربه وان
كان قريبا فاعطنيه وان كان قد اعطيته
ربنا

ربنا انزل علينا مائدة من السماء تكون لنا
عيدا لاولنا وآخرنا وآية منك وارزقنا وانت
خير الرازقين

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله ما شاء الله لا يسوق الخير الا الله
بسم الله ما شاء الله لا يصرف السوء الا
الله بسم الله ما شاء الله ما يكون ما كان نعمة
الا فمن من الله بسم الله ما شاء الله لا حول ولا
قوة الا بالله العلي العظيم بسم الله ما شاء الله

وصلى الله بسم الله الرحمن الرحيم على محمد و آله
بسم الله ما شاء الله لا قوة الا بالله ما شاء الله
كل نعمة من الله ما شاء الله كله بيد الله عز وجل
ما شاء الله لا يصرف السوء الا الله

بسم الله الرحمن الرحيم

يا عوني عند شدة ويا غوثي عند كربة احرسني
بعينك التي لا تنام واكفني بركنك الذي لا يرام
حسبنا الله بسم الله الرحمن الرحيم نعم الوكيل
بسم الله الذي لا يضر مع اسمه شيء في الارض

ولا

ولا في السماء وهو السميع العليم اشهد ان
لا اله الا الله وحده لا شريك له الها واحدا
احدا صمدا لم يتخذ صاحبة ولا ولدا

بسم الله الرحمن الرحيم

يا دائما لم يزل يا الهي واله ابائي يا حي يا قيوم
صل على محمد وآله وافعل بنا كذا وكذا صل على محمد وآله

بسم الله الرحمن الرحيم

يا من يكفي من كل شيء ولا يكفي منه شيء يا الله يا رب
صل على محمد وآله واقض عني الدين وافعل بي كذا

بسم الله الرحمن الرحيم

وإذا قرأت القرآن جعلنا بينك وبين الذين
لا يؤمنون بالآخرة حجابا مستورا وجعلنا على
قلوبهم أكنة أن يفقهوه وفي آذانهم وقرا وإذا
ذكرت ربك في القرآن وحده ولوا على أدبارهم
نفورا اللهم إني أسئلك بالاسم الذي تحيي و
تميت وترزق وتعطي وتمنع يا ذا الجلال و
الإكرام اللهم من أرادني بسوء من جميع خلقك
فأعم عنا عينه وأصمم عنا سمعه واشغل عنا

قلبه واغلل عنا يده واصرف عنا كيده وخذه
من بين يديه ومن خلفه وعن يمينه وعن شماله
ومن تحته ومن فوقه يا ذا الجلال والإكرام

بسم الله الرحمن الرحيم

يا آخذا بنواصي خلقه والسافع بها إلى قدرته
والمنفذ فيها حكمه وخالقها وجاعل قضائه
لها غالبا وكلهم ضعيف عند غلبته وثقت
بك يا سيدي عند قوتهم إني مكيود صل

لضعفي ولقوتك على من كادني وتعرض
لي يا خير المعينين وصلى الله على محمد وآل محمد
برحمتك يا ارحم الراحمين وآله الطاهرين يا
يا ارحم الراحمين

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله وبالله ومن الله والى الله وفي سبيل الله
وعلى ملة رسول الله صلى الله عليه وآله
اللهم اليك اسلمت نفسي واليك وجهت
وجهي واليك الجأت ظهري واليك فوضت

امري فاحفظني بحفظ الايمان من بين يدي ومن
خلفي وعن يميني وعن شمالي ومن فوقي ومن
تحتي ومن قبلي وادفع عني بحولك وقوتك
فانه لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله شهد الله بسم الله قل هو الله بسم الله
توكلت على الله بسم الله لا اله الا الله محمد
رسول الله عليا ولي الله بسم الله عقدت
بكهيعص وبحمعسق لسان كل عدو ومن

الجن والانس و الشياطين والجبابرة

بسم الله الرحمن الرحيم

سبحان الله كما ينبغي لله والحمد لله كما ينبغي لله ولا

اله الا الله كما ينبغي لله والله اكبر كما ينبغي لله ولا

حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم وصلى الله

على

على محمد وعلى اهل بيتك النبي الامي وعلى جميع

المرسلين والنبيين حتى يرضى الله

بسم الله الرحمن الرحيم

يا غياث المستغيثين يا دليل المتحيرين اعتقني

من النار يارب نجني من سخطك وفرجني من

كل غم وهم واصرف عني شر جميع خلقك او

وارزقني رزقا واسعا حلالا طيبا برحمتك

يا ارحم بسم الله الرحمن الرحيم الراحمين

وكفى بالله وليا وكفى بالله نصيرا وكفى بالله

حسبنا وكفى بالله وكيلا وكفى بربك هاديا

ونصيرا وكفى بربك بذنوب عباده خبيرا

بصيرا وكفى الله المؤمنين القتال وكان الله

قويا عزيزا

بسم الله الرحمن الرحيم

اللهم لا اله الا انت سبحانك وبحمدك عملت

سوء وظلمت نفسي فاغفرلي فانه لا يغفر الذنوب

الا انت اللهم اني عملت سوء وظلمت نفسي

فاغفرلي انك خير الغافرين

بسم الله الرحمن الرحيم

اللهم اني اعوذ باسمك الواحد الاحد واعوذ

بسم الله الرحمن الرحيم

اللهم اني ادعوك باسمك العظيم الواحد

وادعوك اللهم باسمك الصمد وادعوك

اللهم باسمك العظيم الوتر وادعوك اللهم

باسمك الاحد الصمد وادعوك باسمك اللهم

العظيم الوتر وادعوك اللهم باسمك الكبير

المتعال الذي ملأ الاركان كلها

ان تكشف عني غم ما اصبحت فيه وامسيت

باسمك الكبير المتعال الذي اثبت اركان
كلها ان تصلي على محمد وآله وان تكشف عني
ما اصبحت وامسيت فيه

بسم الله الرحمن الرحيم

سبحانك لا اله الا انت يا رب كل شيء ووارثه
يا اله الالهة الرفيع جلاله يا الله المحمود

في كل فعاله يا رحمن كل شيء وراحمه يا حي
حين لا حي في ديمومية ملكه وبقائه يا قيوم
فلا شيء يفوت علمه ولا يؤوده يا واحد الباقي
اول كل شيء وآخره يا دائم بلا فناء ولا زوال
الملك يا صمد من غير شبه ولا شيء كمثله يا بارئ
فلا شيء كفوه ولا امكان لوصف يا كبير انت
الذي لا تهتدي القلوب لوصف عظمته يا بارئ
النفوس بلا مثال خلا من غيره يا زاكي الطا هر
من كل آفة بقدسه يا كافي الموسع لما خلق
من

من عطايا فضله يا نقي من كل جور لم يرضه ولم
يخالطه فعاله يا حنان انت الذي وسعت كل
شيء رحمة وعلما يا منان ذا الاحسان قد عم
كل الخلائق منه يا ديان العباد كل يقوم خاضعا
لرهبته ورغبته يا خالق من في السموات والارض
وكل اليه معاده يا رحيم كل صريخ ومكروب
وغياثه ومعاذه يا تام فلا تصف الالسنه
جلاله وملكه وعزه وبقائه يا مبدئ البدايع
لم يبغ في انشائها عونا من خلقه يا علام ما

الغيوب فلا يفوت شيء من حفظه يا حليم ذا الأناة
فلا يعدله شيء من خلقه يا معيد ما أفناه إذا
برز الخلائق لدعوته من مخافته يا حميد الفعال
ذا المن على جميع خلقه بلطفه يا عزيز المنيع الغالب
على أمره فلا شيء يعادله يا قاهر ذا البطش
الشديد أنت الجبار الذي لا يطاق انتقامه
يا قريب المتعالي فوق كل شيء علو ارتفاعه يا مذل
كل جبار عنيد بقهر عزيز سلطانه يا نور كل
شيء وهداه أنت الذي فلق الظلمات نوره

يا قدوس

يا قدوس الطاهر من كل سوء فلا شيء يعادله
من خلقه يا عالي الشامخ فوق كل شيء علو ارتفاعه
يا مبدئ البرايا ومعيدها بعد فنائها
بقدرته يا جليل المتكبر على كل شيء فالعدل
أمره والصدق وعده يا محمود فلا يستطيع
الأوهام كل شأنه ومجده يا كريم العفو ذا العدل
أنت الذي ملأ كل شيء عدله يا عظيم ذا الثناء
الفاخر وذا العز والمجد والكبرياء فلا يذل
عزه يا عجيب فلا ينطق الألسنة بكل آلائه

وثنائه ونعمائه يا غياثي عند كل كربة ومجيبي
عند كل دعوة ويا معاذي عند كل شدة
اسئلك اللهم يا رب الصلوة على نبيك
محمد صلى الله عليه واله وامانا من عقوبات
الدنيا والاخرة وان تحبس عني ابصار
الظلمة المريدين بي السوء وان تصرف قلوبهم
عن شر ما يضمرون الى خير ما لا يملكه
غيرك اللهم هذا الدعاء ومنك الاجابة
وهذا الجهد وعليك التكلان ولا حول

ولا قوة الا بالله العلي العظيم

ادم ملككما على ملككما بلطفك

بسم الله الرحمن الرحيم

اللهم اني اسئلك يا الله يا الله يا الله يا الله
يا الله انت المرهوب يرهب منك جميع خلقك
يا الله يا الله يا الله يا الله يا الله انت الرفيع
عرشك من فوق سبع سمواتك و انت
المضل على كل شئ ولا يضل شئ عليك يا
يا الله يا الله يا الله يا الله يا الله انت اعظم
من كل شئ فلا يضل احد عظمتك يا الله
يا الله يا الله يا الله يا الله يا نور النور قد
استضاء بنورك اهل سمواتك وارضك

يا الله يا الله يا الله يا الله يا الله لا اله الا انت
تعاليت ان تكون لك شريك وتكبرت
ان يكون لك ضد يا نور النور يا نور كل نور
لا خامد لنورك يا مليك كل مليك يفنى غيره
يا نور النور يا من ملا اركان السموات والارض
بعظمته يا الله يا الله يا الله يا الله يا الله يا هو
يا هو يا من ليس كهو يا من لا هو الا هو اغثني
اغثني الساعة الساعة يا من امره كلمح
البصر او هو اقرب باهيا شراهيا اذوني

اَصْواتُ الشّدائد يا الله يا الله يا الله يا الله

يا الله يا رَبّاهُ يا رَبّاهُ يا رَبّاهُ يا رَبّاهُ يا رَبّاهُ يا

غايَةَ مُنْتَهاهُ وَرَغْبَاهُ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحيمِ

انت

اَللّهُمَّ اِنّي اَسْئَلُكَ بِاَنَّ لَكَ الْحَمْدُ لا اِلهَ اِلّا

اَلْحَنّانُ الْمَنّانُ بَديعُ السَّمواتِ وَالْاَرْضِ

يا ذا الْجَلالِ وَالْاِكْرامِ اَنْ تُصَلِّيَ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ

مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَجْعَلَ لي مِنْ اَمْري فَرَجاً وَمَخْرَجاً

وَتَرْزُقَني مِنْ حَيْثُ اَحْتَسِبُ وَمِنْ حَيْثُ

لا اَحْتَسِبُ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحيمِ

يا مَنْ خَلَقَ الْخَلْقَ بِغَيْرِ مِثالٍ وَيا مَنْ بَسَطَ

الْاَرْضَ بِغَيْرِ اَعْوانٍ وَيا مَنْ دَبَّرَ الْاُمُورَ

بِغَيْرِ وَزيرٍ وَيا مَنْ يَرْزُقُ الْخَلْقَ بِغَيْرِ

مُشيرٍ ويا من يُخرّبُ الدنيا بغيرِ استيمار

بسم الله الرحمن الرحيم

اللهم إني أعوذ بك اليوم فأعذني وا
واستجير بك اليوم من جهد البلاء فأجرني
واستغيث بك اليوم فأغثني واستصرخك
اليوم فانصرني واستعين بك اليوم على
أمري فأعنّي وأتوكل عليك فاكفني واعتصم
بك فاعصمني وآمن بك فآمنّي واسألك
فأعطني واسترزقك فارزقني واستغفرك

فاغفر

فاغفر لي وادعوك فاذكرني واسترحمك فارحمني

بسم الله الرحمن الرحيم

يا شامخا في علوه يا قريبا في دنوه يا مدانيا في
بعده يا رؤوفا في رحمته يا مخرج النبات يا دائم
الثبات يا محيي الأموات يا ظهر اللاجين يا جار
المستجيرين يا أسمع السامعين يا أبصر
الناظرين يا صريخ المستصرخين يا عماد

من لا عماد له يا سند من لا سند له يا ذخر
من لا ذخر له يا حرز من لا حرز له يا كنز
الضعفاء يا عظيم الرجاء يا منقذ الغرقى
يا منجي الهلكى يا محيي الموتى يا امان الخائفين
يا اله العالمين يا صانع كل مصنوع يا جابر
كل كسير يا صاحب كل غريب يا مونس
كل وحيد يا قريبا غير بعيد يا شاهدا
غير غايب يا غالبا غير مغلوب يا حي
حين لا حي يا محيي الموتى يا حي لا اله الا انت

بسم الله الرحمن الرحيم

اللهم اني اسئلك باسمك الحسنى والائك
العليا واسئلك يا الله يا الله يا كبير يا
جليل يا حنان يا منان يا فرد يا دايم يا وتر
يا احد يا صمد يا الله لا اله الا انت ان تصلي
على محمد وال محمد وان تغفر لي ذنوبي وتحرم
جسدي على النار اللهم انك قلت في كتابك
اهوى الا تردوا السائلين عن ابوابكم
فلا تردنا اللهم انك قلت

فی کتابک المنزل علی نبیک موسی علیه السلام
ان اغفروا للظالمین ونحن الظالمون علی
بابک فاغفر لنا اللهم انک قلت فی کتابک
المنزل علی موسی بن عمران علیه السلام
ان اعتقوا الارقاء ونحن عبیدک فاعتقنا
من النار

بسم الله الرحمن الرحیم

ابتدا کند بصفا و بعد از آن بمروه رود و این یکبار بود و باز چون بصفا

آید دوم بار آن بود تا هفتم بار که ختم بمروه کند تقصیر کند یعنی بعضی از موی سر تا

ریش و اگرچه مقدار یک انگشت باشد بچیند و نیت کند که تقصیر میکنم تا

حلال شوم از احرام عمره متمتع بها بحجة الاسلام زیراکه واجبست برمن

تقرب بخدا الی اُقصّر لاحلّ من العمرة المتمتع بها بحجة الاسلام لوجوبه

قربة الی الله و بفارسی چنین گوید پس از عمره متمتع الی الحج فارغ شود و روز هشتم

در جامه دوخته پوشیدن و ناخن چیدن و غیر آن و الا زن و صید چون خواهد

که احرام گیرد بحج از که و افضل از زیر میزابست یعنی ناودان که بربام کعبه

نهاده است روز ترویه یعنی هشتم ذی الحجة و نیت چنین کند که احرام میکرم بحج

التی لاحرام العمرة المتمتع بها الی حجة الاسلام لوجوبها

قربة الی الله و گوید لبیک اللهم لبیک ان الحمد والنعمة

۲۰ والملك لا شریك لك لبیك لعمرة المتمتع بها الی الحج لبیك

و سنت تکرار کردانیدن تکبیر تا آنکه خانهای مکه دیده نشود اگر احرام بعمره متمتع بها باشد

و تا روز عرفه وقت زوال اگر احرام بحج باشد و الحج نیت کرده ملفوظ سازد

و شرط کند در حال احرام آنکه احرام بگشاید آنجا که قصد گشودن کرده باشد

اگر احرام حج باشد و اگر احرام عمره و اگر مانعی در راه سانح شود از بیماری و غیر

آن احلال کند پس اگر توقف نماید تا هدی او بمنا رسد و اگر حج در نیابد عمره فوت

نشود و چون احرام بندد محرم شود و بر وی صید بر و نگاه داشتن او و خوردن

آن و اگرچه محلی گرفته باشد و راه نمودن و اشارت و دلالت کردن بر آن و بستن

و کشتن و اگر بکشد مرد او باشد و همچنین دو ابزود و محرم را وطی و زن و بوسه

دادن و لمس وی و نظر کردن بشهوة و عقد بستن برای خود و برای غیری

گواه شدن بر عقد و بیرون آوردن منی بهر وجه که باشد و بوی خوش

بکار داشتن از مشک و عنبر و زعفران و عود و کافور و همچنین روانیست در استعمال

روغنی که بوی خوش بود یا در آن بوی خوش کرده باشند چون روغن گل و بنفشه

وزیتون و نیلوفر و خیری اما اگر روغن خوشبوی نباشد چون روغن و پیه
و امثال آن بکار فرمودن درست لیکن خوردن جمیع ادهان محرم را روا بود
و نیز ابهه مال شلوار پوشیدن روا بود و همچنین حرامست پوشیدن انچه
پشت پای را پوشیدن انچه پشت پای را پوشد از موزه و کفش چرغان و همچنین
حرامست فسوق یعنی دروغ گفتن و جدال یعنی لا والله و بلی والله گفتن و غیبت و نیز روا
موی زایل کردن اندک یا بسیار مگر بضرورت و کشتن شپش و کیک
و مثل آن و همچنین جایز نیست سر پوشیدن مرد از او سر زیر آب بردن
و زن باید که روی برهنه دارد اگر مقنعه در روی فرو گذارد تا پیشانی روا بود و حرام
بود مرد از سایه کردن و در وقت راه رفتن و اگرچه هم کجاوه زن را بحجی و
همچنین روا نیست محرم ناخن چیدن و درخت و گیاه بریدن مگر انچه در ملک
وی رسته باشد اما قلع اذخر خاییدن آن روا باشد و مکروهست احرام بستن
به جامهاء سیاه و چرکن و علم دار و همچنین مکروهست محرم را حنا بستن و
انگشتری در دست گردانیدن برای زینت و در حمام و لبیک گفتن شخصی را که
او آواز دهد و بوسیدن ریاحین و سرمه در چشم کشیدن و در آینه نگریستن
و حجامه کردن بی ضرورت و احرام زن همچون احرام مرد و اگرچه خالص بود

باشد و پدر و یا در یا نکاه داشته نداشته باشد او را بر کرفتن سنت پس اکر در
دار الاسلام باشد آزاد باشد و هر کس که ولای خود دهد بکس عاقله او
باشد و الا ازان امام است و چون ازو وارثی نماند و ملتقط اکر از خاصه خود
نفقه ملتقط کند به نیت آنکه چون بالغ شود ازان بازکیرد آنرا که ببلوغ رسید
دهد و اکر باشد ملتقط را رسد که ازو مطالبت نماید و الا فلا باب
یازدهم در بیان عتق و تدبیر و مکاتبه و ایمان و نذر و عهود و باید که عتق یعنی
یعنی آزاد کردن بنده از برای رضای خدا تعالی باشد و بلفظ حر کند
کوید یعنی آزاد کردم ایندم و در آزاد کننده جواز تصرف و اختیار و قصد
قربت شرطست چه اکر یکی ازین شرایط مختل بود عتق واقع نشود و بنده
باید که مسلمان بود و اکر کسی شرط کند آزادی را با آنکه یکسال مثلا خدمت
او کند درست بود و همچنین اکر شرط کند که باز بنده کردد مثلا اکر
شراب خورد درست بود و روا بود که کنیزک را آزاد کند و آزادی
را مهر او کرداند و او را زن کند و اکر بعضی را از بنده آزاد کرده اند تمامت
آن آزاد شود چه حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله فرموده مَن اَعتق جزأ من
عبدٍ عتق کلّه اکر مجموع ازان بود و الا واجب بود بر آن که آنچه

حصهٔ شریکیت باز خرد تا همه آزاد شود و اگر قادر نباشد بنده سعی کند در بهای
حصهٔ شریک و مدبر آن است که گوید بندهٔ خود را انت حر بعد وفاتی
یعنی تو آزادی بعد از مرگ من و بی نیست در بیع بود و بعد از وفات
او آزاد شود و مادام که خواجه زنده بود رجوع تواند کردن و مکاتبه آن است
که خواجه با بنده تعیین کند مالی که کسب کند و بدو دهد تا آزاد کرد و پس اگر شرط
کند که هر گاه که عاجز آید از ادای آن مال از بنده بستاند تا تمامی آن مال ادا کند آزاد
نشود و اما اگر شرط نکرده انچه ادا کند بقدر آن آزاد شود و ایمان یعنی سوگند دادن
جز بنام الله جل تعالی واقع نشود و بلوغ و عقل و اختیار و قصد شرطست چه
اگر مکره بود و یا بی نیت و یا بغضب و بی قصد سوگند خورد لغو باشد
و واقع نشود و سوگند منعقد نشود الا بر فعلی واجب نیست که بجای آورد
ان را یا بر ترک حرام و مکروه و بمخالفه آن کفاره لازم بود کقوله تعالی
لا یؤاخذکم الله باللغو فی ایمانکم ولکن یؤاخذکم بما
عقدتم الایمان و اگر بر فعل گذشته سوگند خورد و بدروغ که این کار
نکردم یا کردم و این را غموس خوانند یعنی بکس و اثم منغمس شود و کفاره نباشد
و اگر سوگند خورد بر امری که مباح بود از فعل یا از ترک مخالفه آن اولی باشد

دنیا او ز نا مثلا سوگند خورد که متاعی نفروشد یا بسفری نرود و فروختن
آن متاع اولی و بسفر رفتن بهتر باشد و باین مخالفت آثم نیز نباشد و همچنین
اگر سوگند خورد که بندهٔ خود را نزند عفو کردن از آن اول بود و اگر غیری
را گوید والله که چنین کنی سوگند نخواهد بود و نذر واقع نشود الا بر این وجه
که گوید لله علی کذا یعنی خدا را بر منست که چنین و چنان بجای آورم و چیزی نذر یا عهد
باید کرد که طاعت خدای تعالی باشد و قادر بر اتیان او بود و الا منعقد نشود و همچنین
اگر بعد از آن عجز ظاهر شود ساقط گردد **باب اول** در بیان صید و ذبح
و اطعمه و اشربه و در آن چهار فصلست اول در صید و احکام وی بدانکه هر حیوان
که به شمشیر و نیزه و تیر چون پیکان داشته باشد بکشند و اگرچه تیر بر پهنا آید گوشت
آن حیوان حلال بود و همچنین است تیر که چون پوست بشکافد و الا روا نبود
و همچنین حلال بود گوشت صیدی که او را سگ معلم کشته باشد و اگرچه ذکات
او در نیابند و اما آنچه یوز و باز و جانوران دیگر از او بکشند حلال نبود مگر آنکه
تذکیهٔ او دریابند یعنی سر باز زنده فنی که در آن حرکت زندگی بوده باشد
از جنبانیدن پا و چشم بر هم زدن و مانند آن و سگ معلم آن بود که چون
بصید رها کنند برود و چون باز دارند باز ایستد و عادت او خوردن صید

نباشد و آنکس که سگ بصید رها کند چه اگر سگ خود بخود رها شود یا آنکه نه از برای
صید رها کرده باشند حلال نبود و باید که در حال سگ بصید رها کردن نام خدای
تعالی برد تا صید حلال باشد چه اگر عمدا ترک نام الله تعالی بکند گوشت آن صید نباید خورد
اما اگر فراموش کرده باشد باعتقاد وجوب حلال بود و اگر سگ رها کند به
صیدی و دیگری نام الله برد حلال نبود و همچنین اگر سگ رها کند و نام خدای برد
کافری سگ رها کند و نام خدا برد یا بقصد صید رها کرده باشد آن صید حلال نبود
مگر آنکه ذکیه بجای آورد و همچنین اگر تیری بیندازد نه از برای صید و بر صیدی آید و بکشد
حلال نبود و اگر صیدی را زخم کند و از چشم غایب شود و بعد از آن کشته یا مرده
یابند و معلوم باشد که بدان زخم مرده باشد حلال بود و الا فلا و ذبح یعنی سر حیوان بگلو
بریدن بدانکه ذابح باید که مسلمان بود و دشمن اهل بیت نباشد و اگرچه زن یا
کودک بود و باید که چهار عضو ببرد حلقوم یعنی راه دم زدن و مری یعنی راه
گذر آب و علف و ودجین یعنی دو رگ که از جانب حلقوم است و در شتر
نحر کار رود و حربه و مانند آن در گوشت سینه او زدن پس اگر نحر کند و ذبح کند حلال
نبود و روی ذبیحه باید که بقبله بود و نام خدا برد و در آن حال چه اگر عمدا روی
فرا قبله نکند یا نام خدا نبرد حلال نبود و بعد از ذبح و نحر باید که حرکت کند و کمترین

انکه دنبال

آنکه دنبال بجنباند و چشم برهم زند یا خون معتدل از او بیاید و کمتر حرکت
سر از تن جدا کردن بود حلال باشد و آنچه زهر بود حرام باب دوم
در بهایم و از این قسم شتر و گاو و گوسفند و اسپ حلال بود و اگر اینها جلال باشند
یعنی خورش اینها سرگین آدمی باشد و بس حرام باشد مگر آنکه استبرا دهند یعنی ببندند
و علف دهند شتر را چهل روز و گاو را بیست روز و گوسفند را ده روز و از بهایم
وحشی گاو کوهی و گوسفند و بز کوهی و آهو و خر گور حلال بود و تمامه سباع چون ببر
و پلنگ و روباه و مانند آن حرام بود و همچنین خرگوش و سوسمار و تمامت
حشرات حرام بود باب سیوم در مرغان و از این جمله حرام بود آنچه بوی شکار کنند
چون باز و چرخ و مانند آن و همچنین حرام است هر مرغی که بال زدن او کمتر باشد
از زدن و همچنین حرام است آنچه او را چینه دان و سنگدان و خار پس پای نباشد
و همچنین حرام است شب پره و طاوس و مگس و زنبور و مانند آن اما کلاغ کرد
پیسه مکروه است و همچنین مکروه است فاخته و قنبره و خطاف و هدهد اگر از مرغان
حلال آنچه جلال است او را استبرا باید داد تا حلال شود و بس بط و غاز و مانند آن را
پنج روز علف دهند و مرغ خانگی سه روز و اگر تخم مرغی یابند و ندانند که تخم مرغ
حلال بود یا حرام آنچه سر و بن وی مختلف بود حلال است و آنچه یکسان

بود حرام و حرام است از ذبیحه قضیب و خایه و سپرز و سرگین و خون و مثانه
یعنی بول دان و زهره و شبری که در پستان مردار بود و اما فرج و پی گردن
و مغز پشت مهره و غدد و عدهٔ چشم و گرده و دل و رگها مکروهند و از مرداری
که پاک بود در حال حیات پشم و موی و بن پشم و استخوان و دندان و سم
و شیرها بود و تخم مرغ چون پوست بالایین داشته باشد پاک بود و بدان انتفاع
باید گرفت اما گل خوردن حرام است مگر تربت حضرت امام حسین علیه السلام
حلالست جهة استشفا مقدار نخودی خوردن و زیاده بر این نشاید و آب
و چیزی که از آبها نامند و مایعات یعنی چیزهای روان از این جمله حرام است خمر و هر چه
مست کننده است و شیرهٔ انگور چون بجوشد بآتش مگر آنچه چندان بجوشد با آتش که
ثلثان او کم شود تا حلال شود و همچنین مایعات حرام شوند بمباشرت کافر و یهود
و ترسا و آنچه نجاست در او افتد چون آن نجاست را از آن بیرون اندازند
باقی پاک و حلال بود و خون روان چون در مایعی افتد آن مایع پلید شود و هر حیوان
که گوشت وی حرام بود شیر او نیز حرام است و آنچه گوشت وی
شیر او هم مکروه باشد و هر مسلمان که خمر یا چیزی نجس بخورد آب دهن وی پاک
بود مادام که متغیر نشده باشد بنجاست و خمر چون سرکه گردد پاک شود اما اگر

سرکه

سرکه در خمر کنند چنانکه ترش شود حلال نبود والله اعلم **فصل** در نکاح
و در اینجا چند بابست باب اول در بیان اقسام و احکام آن بدانکه نکاح بر سه
قسم است دایم و منقطع و ملک الیمین اما دوام و در او ایجاب شرطست
که زن یا وکیل یا ولی زن گوید زَوَّجْتُكَ نَفْسِي یا مُوَكِّلَتِي مجرد از مهرست و
قبول چنانکه مرد یا وکیل وی گوید قَبِلْتُ التَّزْوِيجَ او النِّكَاحَ لِنَفْسِي او لِمُوَكِّلِي
یا آنکه گوید قبلت بذلك و این دو لفظ ایجاب و قبول به عربی اولیست
چنین که گفته شد و اگر قادر به عربی گفتن نباشد به فارسی نیز جایز بود و تعیین مهر
شرط نیست که در حین عقد ذکر مهر نکنند اصلا روا بود و همچنین قدرت مهر
بر عقد شرط نیست و کفاءت در اسلام شرطست لیکن کفاءت در حریت و
شرف اصل معتبر نیست پس روا بود که زن آزاد را به بنده دهند و به عکس
و علویه را به غیر علوی و بعکس اما اگر یکی از ایشان مشرک یا دشمن اهل بیت باشد
درست نبود و هم چنین اگر زن یهودیه یا نصرانیه باشد زیاده از چهار زن
آزاد بیک عقد روا نباشد و نکاح منقطع را متعه خوانند عقدیست صحیح
شرعی چنانکه در قرآن مجید از آن خبر داده بقوله تعالی فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ
مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ و مفسران بر آنند که مراد باین عقد متعه است

و نیز از رسیده است که این عقد در زمان حضرت رسالت پناه صلی الله علیه
و آله و سلم بوده و همچنین در زمان ابی بکر علیه اللعنه و بعضی از مدت خلافت عمر علیه اللعنه
نیز بوده پس عمر از آن نهی کرده و گفته متعتان کانتا علی عهد رسول الله
فانا احرمهما و اعاقب علیهما متعة النساء و متعة الحج و لابد
ای عقد را نیز از ذکر ایجاب و قبول و در بین تعین مدت و مبلغ مهر شرطست
چنانکه زن یا وکیل آن گوید متعتک نفسی یا متعت موکلتک موکلتی
بهذه المدة بهذا المبلغ پس مرد یا وکیل وی گوید قبلت لنفسی
او لموکلی المهر و التزویج و اگر بلفظ متعت گوید و ذکر اجل و مهر نکند باطل
بود و اگر بلفظ زوجت و نکحت گوید و ذکر اجل نکند دایم بود و مدت و مبلغ
باید که معین باشد و اگرچه اندک بود چون درمی و کمتر و زن یهودیه و نصرانیه
را متعه توان کردن و زیاده از چهار درین عقد روا بود و چون اجل منقضی
شود عقد باطل شود و محتاج طلاق نیست اما عده واجب بود اگر شوهر بمیرد
چهار ماه و ده روز عده باید داشت زن را خواه در عقد دوام و خواه در
عقد متعه و ملک یمین عبارتست از آنکه شخصی کنیزکی بخرد و با او وطی کند
و اگرچه یهودیه و نصرانیه باشد روا بود و زیاده از چهار چندانکه خواهد و شرط

احکام نکاح

احکام در نکاح عامست پس عاقد اگر بالغ و عاقل بود یا وصی و حاکم شرع
اگر بالغ غیر عاقل بود یا رعایت مصلحت او یا خواجه اگر بنده بود و هرگاه پدر
دختر و پسر نابالغ را به نکاح دهند درست بود و چون بالغ شوند هیچکدام
را نرسد که فسخ عقد کنند و اما اگر غیر پدر داده باشد از مادر و برادر و عم
و غیر عم موقوف به اجازت ایشان باشد بعد از بلوغ و بلوغ پسر با احتلامست
یا پانزده سالگی یا بر آمدن موی عانه و بلوغ دختر به حیض یا نه سالگی بود و دختر
بالغ رشیده را روا بود بی ولی و شوهر کردن خصوصا که ثیبه بوده
و اگر غلام و کنیزک بی اجازت خواجه عقد کنند درست نبود و موقوف
با اجازت خواجه باشد و هر فرزندی که بی اجازت خواجه بدید آید بنده خواجه باشد
و اگر همچنین با کنیزک زنا کند و فرزندی حاصل شود آن فرزند بنده خواجه کنیزک باشد
و سنتست آشکارا عقد بستن و گواه بر آن گرفتن و خطبه خواندن پیش از عقد
و در شب عقد بستن و مکروهست عقد کردن چون قمر در عقرب بود و خواستن
زن نازاینده و فاجره و آنکه از زنا در وجود آمده باشد و جماع کردن در شب
خسوف و در روز کسوف و نزدیک زوال و از وقت فرو شدن آفتاب
تا زمان شفق و در شب آخرین ماه و بعد از صبح تا بر آمدن آفتاب و در اول

از هر ماه الا ماه رمضان و در شب نیمه از هر ماه و در سفر چون آب نیابد که
غسل کند و در روز زلزله و بادهای سخت و روی و پشت با قبله کردن در وقت
جماع و در کشتی و برهنه و بعد از احتلام پیش از آنکه غسل کند یا وضو سازد و بحضور
کودک با زنی جماع کردن و در میان حره زن آزاد خفتن اما در میان کنیزک
روا بود و به فرج زن نگریستن و سخن گفتن و در آن حال بغیر ذکر الله تعالی
و روا باشد پیش از عقد دیدن روی و موی و دست زنی که خواهد خواست
و همچنین کنیزکی که خواهد خریدن و نشاید دخول کردن با زنی که کمتر از نه ساله
باشد و روا نبود زیاده از چهار ماه با حلال خود وطی ناکردن و همچنین
عزل یعنی روا نبود که مرد منی از فرج زن آزاد بیرون ریزد و نگذارد که
در رحم رود و بی اجازت زن و الا واجب بود بر وی دیه نطفه مبلغ ده
دینار خالص بزن دادن و روا نبود مرد آزاد را که زیاده از چهار زن
آزاد یا دو کنیزک بعقد دوام بنکاح داشته باشد همچنین بنده روا نبود زیاده
از دو زن آزاد یا چهار کنیزک بعقد دوام داشتن بر مرد مادر و جدهات مادری
و پدری و دختر و خواهر و دختر خواهر و دختر برادر و هر دختری که از ایشان
و فرزندان ایشان در وجود آید و عمه و خاله خود و عمات و خالات پدر

۲۵

و اجداد و جدات و همچنین این جماعت اگر رضاعی باشند بر وی حرامند و مراد
برضاعی آنست که طفلی که زیاده از دو ساله نباشد یک شبانروز یا پانزده بار
پیاپی شیر زن یک مرد خورده باشد چنانکه در میان شیر کسی دیگر نخورده
باشد پس شیر دهنده مادر رضاعی آن طفل بود و صاحب شیر پدر رضاعی او
و فرزندان ایشان برادران و خواهران ایشان عمه و خاله رضاعی همچنین
حرام بود بر مرد مادر زنش و دختر زن اگر با مادرش دخول کرده باشد
و زن پدر و اجداد او و زن پسر و پسرزادگان او و همچنین خواهر زن حرام بود
مادام که خواهر دیگر در حباله آن بود و لیکن اگر مفارقت افتد بطلاق یا بموت
روا بود و خواهر دیگر را خواستن و اگر دو خواهر را مالک شود با یکی وطی کند
حرام بود دیگر را وطی کردن و همچنین روا نبود بی اجازت زن دختر برادر یا دختر
خواهر او را خواستن و الا زن را رسد که فسخ عقد خود کند یا فسخ عقد خواهرزاده
یا برادرزاده خود کند و همچنین اگر کنیزکی را بر سر آزادی بخواهد بی اجازت
او و حرام است خواستن زنی که شوهر داشته باشد و اگر کسی با زن شوهردار
یا با زنی که در عده رجعیه باشد زنا کند آن زن بر وی ابد حرام شود و همچنین اگر
کسی زنی را در عده بخواهد و دخول کند و نداند که این روا نیست آن زن بر

وی حرام شود ابدا لیکن اگر دخول نکرده باشد و بعد از عده آزاد تواند خواست
واما اگر داند و بخواهد حرام شود بروی ابدا اگرچه دخول نکرده باشد و همچنین اگر
شخصی بر پسری لواطه کند مادر آن پسر و دختر و خواهر او بر آن شخص حرام شود
و نتواند خواست و اگر شخصی زنی آزاد را سه طلاق دهد بروی حرام شود تا شوهری
دیگر کردن و اگر نه طلاق عدی گوید آن زن بروی حرام گردد ابدا
در عیوب بدانکه عیوب مرد چهار است دیوانگی و سستی ذکر در جماع چنانکه قدرت
بر آن نداشته باشد و خایه کشیده و ذکر بریده پس اگر یکی ازین اقسام این مردان نفی
کند حال العقد زن را رسد که عقد فسخ کند مگر اگر مرد عنین بود یعنی سستی داشته باشد
که بحاکم شرع رفع باید کرد تا اگر یک سال صبر فرماید پس اگر قادر نشود بعد از آن
فسخ عقد کند و تمام کابین بستاند و عیوب زن هشت است جنون و جذام و برص
و کوری و قرن زیادتی گوشت در فرج و افضا یعنی راه گذر بول و حیض یکی شده
و اقعا یعنی بر جای ره و رتق یعنی بستگی اندام پس اگر مردی زنی خواهد و آن ضعیف
یکی ازین عیوب بود در وقت عقد مرد را رسد فسخ عقد کردن و فسخ بر مرد و زن
فی الفور بود و پس اگر تاخیر افتد ساقط شود در بیان مهر بدانکه هر چیز
که مسلمان مالک آن شود به مهر توان داد و اگرچه دین بود یا منفعت چون تعلیم

صنعتی یا سوره

صنعتی یا سوره از قرآن و اندک و بسیار مهر را مقداری معین نیست
چه روا بود و عقد بر درهمی و بر صد هزار درهم اما مهر سنت پانصد درهم است ۲۶
و ناچار بود تعیین مهر بوصف یا باشاره و زن مالک عقد مهر خود شود بنفس
عقد و بدخول مستقر گردد و اما اگر مثلا قبل الدخول طلاق دهد یا نیمه یعنی
نصف المهر لازم بود و چون پدر برای پسر نابالغ خود زنی بخواهد اگر فرزند
را حال العقد مال باشد مهر در ذمت پسر لازم بود و الا بر ذمت پدر بود
در قسم و نفقه بدانکه اگر شخصی یک زن داشته باشد یک شب از چهار
شب از آن او بود و اگر دو زن باشد دو شب از آن ایشان بود و اگر سه
زن باشد سه شب از آن ایشان بود و آنچه فاضل بود از آن مرد بود و هر
جا که خواهد خسپد و اما اگر چهار زن داشته باشد به عقد دوام هر شب از آن
یکی باشد و اخلال بی عذر جایز نباشد مگر اگر ازیشان اجازت دهد و خسپیدن
واجب باشد نزد زن نه وطی و اگر یک آزاد داشته باشد و یک کنیزک بعقد
دوام دو شب از آن آزاد بود و یک شب از آن کنیزک و در متعه و ملک
الیمین قسم مرعی داشتن واجب نیست و اگر زنی بکر خواهد تا هفت شب پیاپی
پیش وی بیاید بود و اگر ثیب بود سه شب و سنت راستی نگاه داشتن

میان زنان در وطی دکشاده رویی وسعة کلام و نفقه دادن واجب بود مر
زنی که بعقد دوام باشد چند اگر وی زکافی بود از طعام و لباس و مسکن با حصول
تمکین تمام از قبل زن بر پدر واجب بود و اگر پدر نباشد و الا بر مادر و پدران او
و همچنین نفقه پدر و مادر و آبا و امهات ایشان بلکه سنت باشد و نفقه بنده
بر خواجه بود واجب در احکام اولاد هر فرزندی که بعقد دوام یا متعه
یا ملک الیمین در وجود آید بواطی لاحق شود و همچنین اگر بوطی شبهه در وجود آمده
باشد و کمترین مدت حمل شش ماه است و بیشترین نه ماه و گفته اند ده ماه و اگر
کمتر از شش ماه بود و یا زیاده از ده ماه بود الحاق نکنند و همچنین اگر زن
نزد شوهر نخسبید یا غایب شده مدت ده ماه یا خلاف افتد در زمان
حمل فرزند را بود الحاق نکنند و اگر معترف باشد بالحاق فرزند با اختلال شرط
فرزند با وی ملحق شود و اگر بعد از آن انکار کند احتیاج بملاعنه افتد و فرزند
متعه بپدر لاحق شود و مستحب است که چون فرزند متولد شود در دهن وی آب
شیرین و تربت حضرت امام حسین علیه السلام بنهند و در گوش چپ وی
اقامه گفته شود و در روز هفتم گوش وی را سوراخ کنند و سر تراشند و بوزن آن
موی زر یا نقره بصدقه دهند و ختنه کنند و عقیقه کنند از آن گوسفندی

یعنی گوسفندی بنام او کشند اگر پسر بود گوسفند نر و اگر دختر بود گوسفند
ماده و یک ران گوسفند را بدایه دهند و در باقی تصدق کنند و مکروه
بود پدر و مادر را از آن گوشت خوردن و استخوانها از اشکستن که
مفاصل جدا کنند و بعد از آن که گوشت خورده باشند در زمین دفن
کنند

ششم در بیان فراق و در آن چند فصل است

اول در نشوز و شقاق اما نشوز یعنی ناسازکاری هرگاه که زن اطاعت
شوهر نکند و ناسازکاری نماید شوهر نصیحت وی بجای آورد و اگر فایده نشد
در شب پشت با وی کرده بخسبد و اگر بصلاح نیاید بزند چنانکه وی را مجروح نسازد
و اگر نشوز از قبل مرد بود که با زن ناسازکاری کند زن را رسد که
مطالبت حقوق خود کند و اگر بعضی از حقوق خود بدو بخشد درست بود و اما
شقاق یعنی گاهی که زن و شوهر باهم ناسازکاری کنند و یکدیگر را کاره باشند
پس دو کس را تعیین کنند تا در میان ایشان اصلاح کنند اگر ممکن بود
و مصلحة بینند اگر از یکدیگر جدا کردن مصلحت باشد چنان کنند

در شرایط طلاق بدانکه طلاق دهنده باید که بالغ و عاقل
بود و بقصد و اختیار خود طلاق دهد و هرچه طلاق دهنده اگر کودک یا دیوانه

بود وصحیح نباشد ومکروه نبود یعنی باکراه او را از ان دارند تا آنکه طلاق دهد ومغضب نبود خشم
شده چنانکه هیچ نکوید تا آنکه بی نیت وقصد طلاق دهد اکر چنین بود طلاق
نیفتد وزن باید که پاک از حیض ونفاس بود واکر دخول بها باشد
وشوهر حاضر بود ودر ان پاکی با او دخول نکرده باشد وطلاق یکبار رود بلفظ طلاق
طالق نه آنکه معلق سازد بشرطی یا صفتی ودو کواه عادل باید که حاضر باشند
ولفظ طلاق بشنوند والا درست نبود سیوم در اقسام طلاق بدانکه
طلاق بر دو قسم است باین ورجعی وطلاق باین آنست که شوهر را بعد از طلاق
رجوع نرسد وآن طلاق آیسه بود یعنی زنی که پنجاه سال کذشته باشد وی
واز حیض نومید شده وآن طلاق صغیره یعنی نابالغ وطلاق زنی که با او دخول
نکرده باشد وخلع ومبارات چون زن رجوع نکند وآنکه سه بار دیکر طلاق
داده باشند ودر میانه دو بار در عدت رجوع کرده باشد وطلاق رجعی
آن بود که شوهر را بعد از طلاق رسد که رجوع کند در عده ودخول کند وطلاق
دهد واین را طلاق عدی خوانند پس اکر باز رجوع کند ودر عده دخول کند
وسیوم بار طلاق آن زن حرام شود بروی تا آنکه شخصی بالغ او را بخواهد
وبعقد دوام وبا وی وطی کند در فرج وطلاق دهد پس جایز بود شوهر

۲۸ اول را خواستن او وچون او را بخواهد سه بار دیکر چنانچه کفته شد طلاق دهد
باز حرام بود بروی تا شوهری دیکر زوجه نکو یا او را بخواهد وطلاق دهد باز
حلال شود بر شوهر اول تا او را بخواهد سه بار دیکر همچنان طلاق دهد پس
او زن نه طلاقی میشود وحرام شود بروی دایما چنانکه بر هیچ وجه دیکر باز بروی حلال
نشود واما اکر عدی نباشد به نه طلاق حرام نشود ورجعت بلفظ باشد چنانکه
مرد کوید رجعت یعنی رجوع کردم وبفعل نیز بود چنانکه وطی کند با وی یا زن را
با ملامسه کند بشهوت چهارم در بیان خلع ومبارات بدانکه هرکاه زن
باشد شوهر را وعصیان از وظاهر شود روا بود خلع کردن او وبدانچه
وی را دهد ورها کند وبدین لفظ کوید که خَلَعْتُكِ عَلَى كَذَا فَأَنْتِ
طَالِقٌ مِنِّي یا آنکه کوید فلانه فُلَانَةُ مُخْتَلِعَةٌ مِنِّي عَلَى كَذَا فَهِيَ طَالِقٌ
با حصول شرایط طلاق وروا نبود زیاده از مهر وشوهر را نرسد که در عده
رجوع کند با او مکر بعد از آنکه باز پس دهد آنچه از شوهر کرفته باشد ومبارات
آنست که زن وشوهر از یکدیکر کاره باشند وزن مهر خود را بشوهر بخشد
پس شوهر کوید بارَأْتُكِ عَلَى كَذَا فَأَنْتِ طَالِقٌ مِنِّي واین نیز واقع
نشود الا بشرایط طلاق ومرد را رجوع نرسد با وی مکر آنکه زن رجوع کند

بمهر خود یا انچه داده باشد و زیاده از مهر نشاید گرفت و اگر بستاند حرام بود

باب پنجم در بیان ظهار و آن گفتن این لفظ حاصل شود که اَنْتِ عَلَیَّ کَظَهْرِ اُمِّی

اَوْ اُخْتِی اَوْ اِحْدَی الْمُحَرَّمَاتِ با شرایط طلاق و وطی کردن پیش از

کفاره روا نبود چه اگر وطی کند پیش از کفاره برای هر وطی کفاره لازم شود

پس اگر صبر کند و حال خود رفع کند بحاکم شرع سه ماه مرد را مهلت دهد اگر

کفاره ندهد و باشد زن زود و الزام کند آنرا بدان با طلاق و اگر طلاق دهد و

در عدت رجوع کند درین حال نیز وطی نتواند کردن که کفاره دهد باب

ششم در بیان ایلا و آن سوگند خوردن است که با حلال خود جماع نکند و منعقد

نشود الا بنام خدای تعالی چون قصد اضرار زن داشته باشد بدان فقط و زن مدخول

بها بود و بعد انعقاد جماع نتواند کرد تا کفاره ندهد و هر که زن بحاکم رفع کند

چهار ماه مهلت دهد مرد را تا کفاره دهد و مجامعت کند و الا الزام کند بدان

یا بطلاق و اگر امتناع کند حبس کنند و تنگ فرا گیرند و بر وی تا یکی از دو کار بگزیند

تا یکی ازین بجا آورد و اگر طلاق دهد رجعی بود و زن را باید عده داشت و چون

درین مقام ذکر کفاره رفت بحث از تمام او مناسب باشد باب هفتم

در بیان کفارات و آن چهار قسم است مرتبه و آن در کفارت ظهار است

٢٩ و کفاره مرتبه عتق رقبه است و اگر نتواند دو ماه پیاپی روزه داشتن و اگر

نتواند شصت مسکین را طعام دادن و همچنین کفاره قتل خطا یعنی اگر شخصی را

بخطا بکشد او را کفاره مرتبه مذکور واجب شود و همچنین است یعنی کفاره

شخصی که در قضاء ماه رمضان بعد از زوال افطار کند یعنی کفاره مرتبه بود

باین وجه که ده مسکین را طعام دهد و اگر نتواند سه روز روزه پیاپی بگیرد

و مخیره و این در کفارت افطار در ماه رمضانست که بنده آزاد کند یا شصت

روز روزه دارد یا شصت مسکین را طعام دهد و همچنین است و اگر در روزه نذر

معین افطار کند یا خلاف عهد کند و همچنین بود که اگر زن موی خود را ببرد در مصیبت

دیگر انکه هم مخیره بود و هم مرتبه و این در کفاره یمین است و او عتق رقبه است

یا اطعام عشره مساکین یا ده مسکین را جامه پوشانیدن و اگر ازینها عاجز

آید سه روز روزه بدارد پیاپی و همچنین کفاره ایلا و کفاره زنی که روی خراشد

یا موی خود بکند در مصیبت یا مرد جامه بدرد برای فرزند یا زن و در کفاره

خلاف نذر اختلاف کرده اند و گفته اند همچون کفاره ظهار است و گفته اند همچون

کفاره یمین است و این اشبه است در کفاره اگر اطعام مساکین نماید هر مسکین

را یک مد باید داد از گندم و مدی دو سیر و ده درهم و نیم بود و در روایتی که

مثقی دیگر افزون کنند جهت مرد آسیا و شسته که آن نان خورش هندو بهترین
نان خورش گوشت است و کمترین نمک و اما کسوة پیرهن و ازار و عمامه است با قدرة
بر آن و الا پیراهن تنها باب هشتم در بیان لعان بدانکه بدو چیز واجب گردد یکی آنکه
زن خود را قذف کنند بر زنا و دعوی مشاهده کنند و بینه نداشته باشند یا آنکه
زن آزاد و حامله زاییده باشد زن کمتر از شش ماه که در حباله آن مرد بوده باشد
یا زیاده از دو ماه از دخول مرد و زن را پس حاکم شرع بنشیند پشت بقبله کرده
شوهر و زن را پیش خود بدارد چنانکه زن از جانب راست مرد ایستاده باشد
و با مرد بگوید تا چهار بار بگوید أَشهدُ بِالله إنّي لَمِنَ الصّادِقِينَ فيما
ذَكَرتُهُ مِن هٰذِهِ المَرأَةِ أو أنَّ هٰذا لَيسَ بِوَلَدِي یعنی گواهی میدهم
بخدای که من از جمله راستگویانم در نسبتی که گفته ام ازین زن که زنا کرده است یا آنکه فرزند
از آن من نیست و درین حال ببیند حاکم شرع مرد را اگر رجوع کند حدش بزنند
و زن بر او حلال بود و فرزند از آن او باشد و اگر مرد در گفتن خود مصر باشد
حاکم وی را بفرماید تا بگوید أنَّ لَعنَةَ الله عَلَيَّ إن كُنتُ مِنَ الكاذِبِينَ
یعنی لعنت خدای بر من اگر دروغ میگویم و بعد از آن از زن بپرسند اگر اقرار کرد
رجمش کنند یعنی زن را سنگسار نمایند و اگر زن انکار نماید حاکم وی را بفرماید تا

تا چهار بار بگوید أَشهَدُ بِالله إنَّهُ لَمِنَ الكاذِبِينَ یعنی گواهی میدهم
بخدای که شوهر من از جمله دروغگویانست در باره من که گفته حاکم زن را پند داده ٢٠
اگر در قول خود مقر بود بفرماید وی را تا بگوید أنَّ غَضَبَ الله عَلَيَّ إن كانَ
مِنَ الصّادِقِينَ یعنی خشم خدای بر من باد اگر او راست میگوید پس آن زن
بر آن مرد حرام شود ابدا و عده بدارد و اگر خواهد بعد از عده شوهری دیگر کند
و باید دانست که میان مسلمانان و ذمیه لعان نباشد و همچنین میان آزاد و کنیزک
و مرد باید که عاقل و بالغ باشد و زن باید که عاقله بالغه مدخوله بها بعقد دائم
در حباله مرد بوده و همچنین باید که زن کر و گنگ نباشد الا بمجرد قذف یا نفی آن زن
حرام شود بر آن مرد ابدا باب نهم در بیان عده زن بدانکه هرگاه شخصی زنی را طلاق
دهد و آن از حیض آیسه نشده باشد و مرد با او دخول کرده باشد و حال الطلاق
حامله نبود و عده آن سه پاکی بود چون آزاد باشد و اگر چه شوهرش بنده بود
و اگر کنیزک بود عده آن دو پاکی است و اگر اینچنین زن آیسه باشد یا صغیره یا با او دخول
نکرده عده واجب نباشد بر ایشان و اگر زن حامله باشد عده او بوضع حمل بود و
چون فرزند زاید از عده بدر آید و اگر چه فرزند تمام خلقه نبود یا آنکه فرزند
بعد از طلاق بیک لحظه جدا شود و اگر زن مسترابه بود یعنی زن حیض نبیند تا

در سن زنانی باشند که حیض نبیند عدهٔ آن سه ماه باشد اگر آزاد باشد و اگر بنده
باشد چهل و پنج روز و زنی که شوهر او مرده باشد اگر آزاد بود و آبستن نباشد
عدهٔ او چهار ماه و ده روز بود و اگر بنده بود دو ماه و پنج روز عده دارد و اگر
آبستن باشد عدهٔ وی أَبْعَدُ الْأَجَلَيْن یعنی اگر چهار ماه و ده روز بگذرد و وضع
حملش نشده عدهٔ او بوضع حمل بود و اگر بار بنهد و چهار ماه و ده روز تمام نشده
باشد عدهٔ وی بگذشتن آن مدت مذکوره باشد اما زنی که شوهر گم شده و کسی
نبود و از قبل شوهر که ویرا نفقه دهد حال خود بحاکم شرع رفع کند تا چهار سال
آن زن را صبر فرماید اگر شوهر پدید نیاید تا عدهٔ مُتَوَفّٰی عَنْهَا زَوْجُهَا
بدارد پس اجازتش دهد تا شوهر کند چه اگر شوهر در عده باز آید وی زن مرد اولست
و اگر بعد از عده باز آید او را با آن زن هیچ کار نباشد و اگر هنوز شوهر نکرده
و هر شخصی که کنیزک خود را وطی کند پس آزاد کند عده واجب بود بسه پاکی
میراث و در آن چند باب است اول در احکام و سهام آن بدانکه
موجب ارث سه چیز است نسب و زوجیت و ولا اما نسب بر سه مرتبه است اول پدر و مادر
و فرزند چندانکه زیر آید مرتبه دوم برادر و خواهر و فرزندان ایشان الاقرب فالاقرب
وجد و جده و پدران ایشان چندانکه بالا روند مرتبه سوم عم و عمه و خال

دفل

حرام شود گوشت آن و گوشت بچهٔ آن چون بعد از وطی بزاید پس آنرا بکشند
و بسوزانند و قیمت آن از واطی بستانند اگر از آن او نباشد و اگر استر
و دراز گوش باشد بهاء او از آن بستانند و اگر از آن او نبود آن چهارپا
~~را بشهر دیگر برند و بفروشند و بها را بواطی دهند و ... واطی دهند~~
و در هر دو حالت تعزیر لازم بود و این ثابت شود بگواهی دو مرد یا باقرار
و اگر یکبار باشد و اگر باری دیگر وطی کند تا سه بار تعزیرش کنند و در
کرّه چهارمش بکشند والله اعلم باب ششم در بیان قذف و احکام آن بدانکه
هرگاه که شخصی عاقل و بالغ قذف کند مرد بالغ و عاقل آزاد مسلمان که ظاهر
الستر از زنا یا بلواطه صریحا یعنی که باشد یا علم بمنع آن حد بروی واجب
شود و آن هشتاد تازیانه است و اگرچه بنده بود پس اگر قذف کند
کودک یا دیوانه یا بنده یا کافر یا ظاهر الفسق را بزنا یا لواطه یا قذف
کند کودک یا دیوانه بود تعزیر واجب بود نه حد و همچنین اگر بتعریض قذف
کند چنانکه گوید زن را أَجِدُكَ عَذْرَاءَ یعنی ترا بکر نیافتم یا غیری
را حرامزاده گوید یا دیوث یا قلتبان و همچنین اگر چیزی گوید که موجب
رنجش خاطر بود چون خسیس و وضیع و سگ و مانند آن یا فاسق یا شارب الخمر

کسی اگر بحسب ظاهر پارسا بود یا علام باکنیزک خود را قذف کند تعزیر
واجب بود و این تعزیر کم از حد قذف بود چندانکه شارع صلاح داند و حد قذف
ثابت شود باقرار دو بار چون مکلف و آزاد و مختار بود بگواهی دو گواه عادل
و هر که پیغمبر یا یکی از ائمه معصومین را دشنام دهد خون او حلال بود بر هر کس
که بشنود اگر شنونده ایمن بود بر نفس خود و همچنین هر که دعوی پیغمبری کند
قتل او واجب بود و همچنین اگر گوید نمی دانم محمد صادق بود یا کاذب
و ساحر بکشند اگر مسلمان بود و الا تعزیرش دهند

باب هفتم در احکام شرب خمر و دیگر مسکرات

بدانکه هر که بیاشامد خمر یا تناول کند هر چه مست کننده باشد
و فقاع و شیره انگور جوشانیده را که هنوز با سه یک نیامده باشد باختیار
و علم بتحریم آن و اگر چه قطره بود حد واجب شود و آن هشتاد تازیانه است
و اگر چه بنده یا کافر بود و این ثابت شود بگواهی دو عدل یا باقرار دو دفعه
باختیار چون عاقل و بالغ و آزاد بود و حد وقتی زنند که از مستی بهوش آمده باشد
و اگر دو بار حد زنند و سوم باز بخورد در این کرت ویرا بکشند و هر مسلمانی
که از حلال داند توبه باشش دهند پس حد زنند و اگر توبه نکند بکشند و همچنین اگر
کسی فروختن خمر حلال داند و بفروشد

باب هشتم در بیان احکام دزدی

٥۴

بدانکه هر که یک دانگ و نیم زر خالص مضروب بسکه معامله یا آنچه قیمت
او ربع دیناری بود بدزدد از مال غیری که روا نبود در آنجا رفتن
بی اجازت او را قطع واجب بود چون سارق بالغ و عاقل بود و متاع
را بنفس خود از آنجا بیرون آرد بستر نه آشکارا با آنکه داند که او را روا
گرفتن او بی شبهه پس اگر در مساجد و حمامات که همه کس آنجا راه دارند
رود و چیزی بدزدد یا میوه بر درخت یا کودک یا دیوانه یا پدر از پسر یا بنده
و یا کمان برد که نصیب اوست و بدزدد قطع واجب نبود لیکن تعزیر لازم بود
و همچنین هر که قبر بشکافد و کفن برگیرد تعزیر واجب بود و حد ثابت شود
بگواهی دو عدل بالغ و عاقل آزاد یا اقرار کند باختیار خود دو بار و اگر
یکبار اقرار کند مال از وی بستانند و قطع نکنند و قطع بریدن چهار انگشت
دست راست کنند چنانکه کف دست و دو انگشت بزرگترین بگذارند و اگر بعد
از آن دزدی کند پای چپ ویرا ببرند از مفصل پشت پای چنانکه پاشنه
بماند و اگر سوم بار دزدی کند حبس کنند ابدا و اگر در زندان دزدی کند
بکشند

باب نهم در بیان احکام قطاع الطریق

بدانکه راه زن کسی است که
صلاح برهنه دارد جهت راه گذریان در شبها و روز در بیابان یا در

دربار دوم ثابت شود این بگواهی دو عدل یا به اقرار یکبار و اگر بعضی از دزدان
بر بعضی گواهی دهند مقبول نبود و حد آن قتل است یا بردار کردن زنده و زیاده
از سه روز نگذارند یا دست و پای او برخلاف ببرند مثلا دست راست و پای
چپ یا دست چپ و پای راست یا از شهر بیرون کنند و چیزی بنویسند که
هیچکس با او ننشیند و مواکله و معامله نکند تا توبه کردن او و دزد محارب است
روا باشد و ورا از خود دفع کردن چون غالب ظن سلامت باشد و اگر دزد کشته
شود خون او حلال و هدر بود و در دفع ضمان نبود و همچنین اگر شخصی مکابره
کند با زنی یا کودکی یا زنا یا لواطه و آنکس او را از خود دفع کند و متودی
شود بهلاک او خون شخص هدر بود یا شخصی در خانه غیری رود و او را
منع کند و بیرون زود دفع او متودی شود به تلف او خون او نیز هدر بود و در دفع
هیچ لازم نباید و اگر شخصی چیزی از کسی برباید بالحیلت قهر و بر باز گیرد
یا بنگ و چیزی خواب آورنده بدو دهد تا بخسبد و از و چیزی ببرد قطع و حد نشود
بلکه آنچه برده باشد از و باز گیرند و تعزیرش دهند باب دهم در بیان
احکام قطاع الطریق بدانکه جنایت بر آدمی بود یا چهارپای اما بر آدمی یا
بر نفس است یا بر طرف اما بر نفس که کشتن است بر سه قسم است عمد محض و شبه